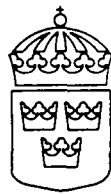

Regeringens proposition 1994/95:105

Förslag till tilläggsbudget till statsbudget
för budgetåret 1994/95

Prop.
1994/95:105

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 22 december 1994

Ingvar Carlsson

Göran Persson
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås utgifter m.m. på tilläggsbudget till statsbudgeten för innevarande budgetår. De anslag som begärs uppgår till 80,8 miljoner kronor. Det största anslaget, knappt 25 miljoner kronor, avser medel till den europeiska rymdorganisationen European Space Agency. I övrigt begärs ytterligare bl.a. 15 miljoner kronor till Fredsbevarande verksamhet, knappt 14 miljoner kronor för ersättning åt författare m.fl. för utlåning av deras verk på bibliotek m.m. samt ca 11 miljoner kronor för Lotterinämnadens verksamhet. För vissa utgifter som sammanhänger med fartyget M/S Estonias förlisning tas ett särskilt anslag upp.

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Justitiedepartementet (andra huvudtiteln)	4
3	Utrikesdepartementet (tredje huvudtiteln)	5
4	Socialdepartementet (femte huvudtiteln)	7
5	Kommunikationsdepartementet (sjätte huvudtiteln)	9
6	Finansdepartementet (sjunde huvudtiteln)	11
7	Utbildningsdepartementet (åttonde huvudtiteln)	13
8	Arbetsmarknadsdepartementet (tionde huvudtiteln)	14
9	Kulturdepartementet (elfte huvudtiteln)	15
10	Näringsdepartementet (tolfte huvudtiteln)	19
11	Civildepartementet (trettonde huvudtiteln)	20
12	Anslagsförteckning	22

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 22 december 1994	24
--	----

Enligt 9 kap. 5 § regeringsformen kan riksdagen för löpande budgetår på tilläggsbudget göra en ny beräkning av statsinkomster samt ändra anslag och anvisa nya anslag.

Under hösten 1994 har regeringen föreslagit riksdagen att anvisa anslag på tilläggsbudget till statsbudgeten för innevarande budgetår i ett flertal propositioner. De begärda anslagen uppgår sammanlagt till 16 960 miljarder kronor och förslagen om dem finns i följande propositioner:

Prop.		Summa anslag (tkr)
1994/95:25	Sysselsättningsskapande åtgärder inom Kommunikationsdepartementets område	2 000 000
	Vissa särskilda utgifter inom universitet och högskolor	50 000
	Vuxenstudiestöd	342 000
	Arbetsmarknadspolitiska åtgärder	3 070 948
1994/95:40	Avgiften till gemenskapsbudget : Tullar	2 250 000
	Avgiften till gemenskapsbudget: Jordbruks- och sockeravgifter	700 000
	Avgiften till gemenskapsavgift: Mervärdesskattebaserad avgift	4 100 000
	Avgiften till gemenskapsavgift: Avgift baserad på bruttonationalinkomsten	2 900 000
	Bidrag till kapitalet i Europeiska investeringsbanken	950 000
1994/95:75	Interventioner	525 000
	Räntekostnader för förskottade bidrag m.m.	20 000
1994/95:95	Regeringskansliet m.m.	24 925
1994/95:110	Stöd till idrotten	15 000
1994/95:114	Medel för översättning av EGs regelverk	12 000

De ytterligare medelsbehov utöver gällande statsbudget som nu kan överblickas och andra frågor som vi anser bör tas upp i detta sammanhang har samlats i denna proposition. Om ytterligare framställningar om anslag för innevarande budgetår skulle visa sig ofrånkomliga, kommer det att föreläggas riksdagen vid en senare tidpunkt under riksmötet.

G Övriga myndigheter

G 6. Gentekniknämnden

Något anslag för detta ändamål finns inte uppfört i statsbudgeten för innevarande budgetår.

Den 1 juli 1994 trädde lagen (1994:900) om genetiskt modifierade organismer i kraft. Samtidigt inrättades en särskild nämnd, Gentekniknämnden, som fick till uppgift att följa utvecklingen på genteknikområdet, bevaka de etiska frågorna och ge råd om användningen av gentekniken.

Nämnden övertog de arbetsuppgifter som tidigare åvilade Delegationen för hybrid-DNA-frågor och fick samtidigt ett bredare verksamhetsansvar än det delegationen kan sägas ha haft. Gentekniknämnden skall bl.a. yttra sig över ansökningar om tillstånd enligt den nya lagen och samråda med andra myndigheter när dessa beslutar föreskrifter.

Delegationens resursbehov för budgetåret 1994/95 beräknades till 1 040 000 kr. Dessa medel har övertagits av Gentekniknämnden. Mot bakgrund av den snabba utveckling som pågår inom genteknikområdet och de oreparabla effekter för bl.a. miljön som en missbedömning av teknikens användning skulle kunna medföra är Gentekniknämndens verksamhet en för hela samhället angelägen uppgift.

Enligt regeringens uppfattning bör nämnden för att kunna fullgöra sina uppgifter få sitt anslag höjt. Gentekniknämnden bör därför för budgetåret 1994/95 anvisas ytterligare 600 000 kronor. En sådan anslagshöjning kommer att finansieras med en motsvarande besparing på anslaget D 2. Domstolarna m.m. för budgetåret 1994/95.

Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

till *Gentekniknämnden* på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1994/95 anvisar ett ramanslag på 600 000 kr.

[1] B. Bidrag till vissa internationella organisationer

B 9. Fredsbevarande verksamhet

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett reservationsanslag på 836 294 000 kronor.

Från anslaget finansieras löner, traktamenten, utrustning och underhåll för den svenska personalen i de FN-insatser regeringen beslutat att Sverige skall delta i. Vidare bekostas från anslaget de förberedelser som krävs i Sverige i form av rekrytering, organisation, utbildning och rotation av personal till Försvarsmaktens utlandsstyrka. Dessa uppgifter utförs vid Försvarets internationella centrum (Swedint).

I samband med budgetpropositionen justerades anslaget med anledning av kostnads- och löneförändringar. Däremot togs ingen hänsyn till de merkostnader som förändringarna i utlandsreseförordningen (SFS 1993:1361) medförde. Anslaget bör därför tas upp med 851 694 000 kronor eller 15 400 000 kronor mer än vad regeringen föreslagit i årets budgetproposition.

Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

till *Fredsbevarande verksamhet* på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1994/95 anvisar ett reservationsanslag på 15 400 000 kr.

[2] E. Utrikeshandel och exportfrämjande

E10. Europainformation m.m.

Utrikesdepartementet har genom Sekretariatet för Europainformation tillhandahållit allmän information om EES och EU fram till folkomröstningen om EU. Behovet av informationsinsatser till allmänheten kommer emellertid inte att upphöra. Informationsinsatser kommer i synnerhet att krävas med anledning av förberedelserna inför regeringskonferensen 1996 (IGC 96). Sekretariatet för Europainformation bör därför få möjlighet att fortsätta sin verksamhet under första halvåret 1995.

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns uppfört ett reservationsanslag på 21 000 000 kronor, varav 15 000 000 kronor går till informationsinsatserna genom Sekretariatet för Europainformation under andra halvåret 1994. Medlen har förbrukats för avsett ändamål under andra halvåret. Ytterligare 4 890 000 kronor anvisas för insatser under första halvåret 1995. Även dessa informationsinsatser bör ombesörjas av Sekretariatet för Europainformation. Insatserna finansieras gemensamt av Utrikes-, Kultur- och Finansdepartementen.

1* Riksdagen 1994/95. 1 saml. Nr 105

Regeringen avser återkomma till riksdagen under våren 1995 med förslag till inriktning av den fortsatta informationsverksamheten inom detta område. Prop. 1994/95:105

Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen
till *Europainformation m.m.* på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1994/95 anvisar ett reservationsanslag på 4 890 000 kr.

D. Omsorg om äldre och handikappade

D 5. Bidrag till viss verksamhet för personer med funktionshinder

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett reservationsanslag om 70 124 000 kronor. Av anslaget har 17 250 000 kronor beräknats för utbetalning till Synskadades riksförbund (SRF) för anskaffning av ledarhundar för synskadade samt 11 414 000 kronor för viss övrig verksamhet som SRF bedriver.

Ledarhundsverksamheten

På grund av ökad tillgång på ledarhundar har SRF begärt ytterligare 9 668 000 kronor för innevarande budgetår för att kunna möta ett stort ackumulerat behov av ledarhundar för synskadade. SRF har köpt 22 hundar innevarande budgetår och räknar med att kunna köpa ytterligare 72 hundar.

Viss övrig verksamhet

Under anslagsposten utges bidrag till SRF för viss övrig verksamhet. Medlen avser bl.a. framställning av s.k. ersättningstidningar för synskadade, stöd till punktskriftsprojekt, lästjänst via telefax m.m. SRF köper dessa tjänster av sitt eget bolag. Företaget har tidigare inte lagt moms på dessa produkter. SRF har därvid stött sig på ett s.k. förhandsbesked från länsstyrelsen år 1983 i vilket sägs att de köp av tjänster som SRF gör av sina helägda företag inte var momspliktiga. SRF har under år 1994 varit föremål för taxeringsrevision, vilket resulterat i att skattemyndigheterna gjort en omprövning av det tidigare beslutet. Enligt detta beslut är SRF momspliktigt när förbundets företag producerar tjänster för SRF. SRF har i skrivelse till regeringen den 13 oktober 1994 hemställt om tilläggsanslag om 580 000 kronor för tiden 1 januari 1995 -1 juli 1995 för momsinsbetalning till statskassan.

Regeringens överväganden

Regeringen anser att den ledarhundsverksamhet som SRF bedriver är av stor betydelse för synskadade. Med hjälp av hunden kan den synskadade röra sig relativt fritt och oberoende vilket gör att behovet av stöd och hjälp i andra former minskar. Det är också bakgrunden till att staten stöder verksamheten med statsbidrag.

Under tidigare år har tillgången på ledarhundar varit liten. SRF har därför inte kunnat leverera hundar i den omfattning som behövs för att täcka behoven. Regeringen anser att det nu finns skäl att stärka verksamheten så att SRF kan förmedla fler ledarhundar till synskadade. Regeringen bedömer att sammanlagt 7 500 000 kronor bör tillföras anslaget budgetåret 1994/95 för SRF:s ledarhundsverksamhet.

Fortfarande är synskadade och dövblinda personer mycket eftersatta grupper i informationshänseende. SRF:s verksamhet syftar till att i någon mån kompensera dessa grupper genom att ge ut tilläggsinformation på punktskrift och kassett. De s.k. ersättningstidningarna är ett sätt att öka synskadades tillgång till information. Telefaxprojektet innebär en möjlighet för synskadade att kunna ta del av sin egen post och punktskriftsprojektet att kunna lära sig läsa och skriva med hjälp av punktskrift. Projekten rör områden i synskadades liv som är centrala för en god livskvalité. Regeringen anser därför att SRF bör tillföras 500 000 kronor i engångsansvisning för att kunna upprätthålla kvalitén i verksamheten.

Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

till *Bidrag till viss verksamhet för personer med funktionshinder* på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1994/95 anvisar ett reservationsanslag på 8 000 000 kr.

B. Sjöfart

Vissa kostnader till följd av fartyget M/S Estonias förlisning

Den 28 september 1994 förliste passagerarfärjan M/S Estonia sydväst om finska Utö. Fartyget förde estnisk flagg.

Olyckan har föranlett ett flertal särskilda åtgärder från regeringens sida som medför kostnader för staten för innevarande budgetår. Ytterligare kostnader kan förutses.

Regeringen uppdrog den 28 september 1994 åt Statens haverikommission att biträda i utredningsarbetet med anledning av förlisningen. Regeringen beslutade att senare föreskriva om hur kostnaderna för uppdraget skall betalas.

Regeringen uppdrog den 29 september 1994 åt Sjöfartsverket att redovisa de tekniska och legala förutsättningarna för att återfinna och omhänderta de omkomna från färjan M/S Estonia.

Regeringen uppdrog den 3 oktober 1994 åt en särskild utredare att bl.a. kartlägga rapporteringsrutinerna inom Sjöfartsinspektionen och därvid undersöka hur för sjösäkerheten relevant information analyseras och vidareförs inom inspektionen. Utredaren skall också undersöka möjligheterna till och förekomsten av utbyte av relevant sjösäkerhetsinformation mellan sjösäkerhetsmyndigheter och andra berörda organ.

Regeringen beslutade den 20 oktober 1994 att uppdra åt Sjöfartsverket att, i nära kontakt med berörda myndigheter i Sverige, Estland och Finland, genomföra en konsekvensanalys avseende omhändertagande av de omkomna från färjan M/S Estonia som underlag inför ett samlat ställningstagande.

Regeringen bemyndigade samma dag chefen för Kommunikationsdepartementet att tillkalla ett råd med uppdrag att bistå regeringen i etiska frågor och överväganden avseende M/S Estonias förlisning och dess följder. Rådet skall vidare informera om och kunna medverka till diskussioner i etiska frågor samt bistå vid kontakter med överlevande, anhöriga och andra berörda från färjeolyckan. Regeringen beslutade att senare föreskriva om hur kostnaderna för Sjöfartsverkets resp. rådets uppdrag skall betalas.

Regeringen uppdrog också den 20 oktober 1994 åt Statens konstråd att undersöka förutsättningarna för en minnesvård för att hedra Estoniakatastrofens offer.

Regeringen bemyndigade den 3 november 1994 chefen för Civildepartementet att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att vara till hjälp för överlevande och för anhöriga till de omkomna vid M/S Estonias förlisning genom att lämna information och allmän vägledning om hur de kan ta tillvara sina intressen med anledning av katastrofen. Regeringen har vidare den 1 december 1994 beslutat om ekonomiskt stöd till särskilda

anhörigföreningar med anledning av M/S Estonias förlisning. Stödet avser sådana föreningar som bildats för att tillvarata anhörigas och överlevandes ekonomiska, juridiska och sociala intressen. Beslutet innebär att högst tre miljoner kronor skall kunna användas för bidrag till föreningarnas administrativa kostnader. För att medlen skall kunna betalas ut omedelbart har regeringen beslutat att kostnaderna skall betalas från sjuttonde huvudtitelns anslag oförutsedda utgifter.

Regeringen beslutade den 10 november 1994 att uppdra åt Försvarsmakten att bistå med resurser vid bärgning av M/S Estonias bogvisir. Bärgningen genomfördes i samverkan med bl.a. den finska sjöfartsstyrelsen. Regeringen beslutade att kostnaderna för hela bärgningsoperationen tills vidare skulle betalas av svenska staten genom Försvarsmakten vad avsåg Försvarsmaktens bistånd och Sjöfartsverket vad avsåg de övriga kostnaderna. Hur kostnaderna slutligt skall betalas skulle senare beslutas.

Regeringen har den 15 december 1994 beslutat att M/S Estonia inte skall bärgas och att några åtgärder för att ta upp de omkomna inte skall vidtas. Platsen där fartyget förläste skall betraktas som en gravplats och fartyget skall täckas över. Sjöfartsverket har fått i uppdrag att skyndsamt lämna förslag till regeringen hur fartyget skall övertäckas och bevakas.

Kostnaderna för de nu nämnda åtgärder som vidtagits eller som kan komma att vidtas till följd av regeringens ställningstaganden med anledning av M/S Estonias förlisning är i huvudsak extraordinära och ryms inte inom befintliga anslag på statsbudgeten för innevarande budgetår. Ett nytt anslag bör därför föras upp som bemyndigar regeringen att fördela och utbetala medel för de extraordinära kostnaderna till följd av M/S Estonias förlisning. Det exakta behovet av anslagsmedel kan inte nu anges. Ett förslagsanslag om 1 000 kronor bör därför anvisas på tilläggsbudget till statsbudgeten för innevarande budgetår.

Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

till *Vissa kostnader till följd av fartyget M/S Estonias förlisning* på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1994/95 anvisar ett förslagsanslag på 1 000 kr.

D. Vissa centrala myndigheter m.m.

D 2. Konjunkturinstitutet

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 28 017 000 kr.

Regeringentillsatte 1990 en utredning (Miljöräkenskapsutredningen) med uppgift att analysera förutsättningarna för att komplettera nationalräkenskaperna med natur- och miljöräkenskaper. Dess huvudbetänkande (SOU 1991:37) presenterades i april 1991.

På förslag av utredningen beslutade regeringen 1992 att lägga ut tre uppdrag som skall leda fram till en bättre belysning av kopplingarna mellan ekonomi och miljö:

- Naturvårdsverket (SNV) fick i uppdrag att ta fram ett system av s.k. miljöindex, som skall ge en samlad bild av tillståndet i några svenska ekosystem. Detta arbete är nu färdigt.
- Statistiska centralbyrån (SCB) fick i uppdrag att ta fram fysiska miljöräkenskaper som skall beskriva flödet av olika miljöförstörande substanser i ekonomin, samt att komplettera miljöstatistiken. En viktig del i detta är att redovisa miljöstatistiken på ett sätt som är förenligt med nationalräkenskapernas klassifikationssystem.
- Konjunkturinstitutet (KI) fick i uppdrag att utarbeta monetära miljöräkenskaper, samt att redovisa de viktigaste sambanden mellan ekonomi och miljö. Konjunkturinstitutet är också sammankallande i en samrådsgrupp mellan de tre myndigheterna.

KI och SCB lämnade i december 1994 en gemensam delrapport där resultaten av deras arbete redovisas.

Anslaget till KI uppgår till 600 000 kronor per år medan SCB får 1 200 000 kronor per år plus ytterligare medel som tagits fram genom en omfördelning inom SCB:s egen budget.

Vid en internationell jämförelse ligger Sverige förhållandevis väl framme på dessa områden. Det måste dock framhållas att det i många avseenden handlar om grundläggande vetenskaplig kunskapsuppyggning. Vägen till ett färdigt system för löpande redovisning av även ett begränsat urval av miljökostnader torde därför vara ganska lång. Det bör understrykas i sammanhanget att miljöräkenskaperna inte kommer att ersätta de traditionella nationalräkenskaperna. Avsikten är i första hand att komplettera nationalräkenskaperna med så kallade satelliträkenskaper som innehåller en redovisning av miljöförstöringens kostnader.

Erfarenheterna från de första två åren, och särskilt från arbetet med den delrapport som lämnades hösten 1994, visar att Konjunkturinstitutet inte kan fullgöra uppdraget på ett tillfredsställande sätt med nuvarande

resursinsats utan att den övriga verksamheten vid institutet skadas. En årsarbetskraft bör därför avsättas för att i samarbete med SCB och SNV tillämpa forskningsresultaten i praktiskt metodutveckling. Därutöver skall seminarier och konferenser anordnas för att diskutera olika mätproblem. Därför bör Konjunkturinstitutet anvisas ytterligare 600 000 kr.

Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen
till *Konjunkturinstitutet* på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1994/95 anvisar ett ramanslag på 600 000 kr.

D 3. Finansinspektionen

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 98 147 000 kronor. Från anslaget bekostas löne- och övriga förvaltningskostnader m.m. samt lokalkostnader vid Finansinspektionen. Tillsynsavgifter tas ut av de institut som står under inspektionens tillsyn. Avgifterna är obligatoriska och beräknas med utgångspunkt från inspektionens ramanslag. Avgiftsinkomsterna tas upp på statsbudgetens inkomstsida under inkomsttitel och skall överensstämma med storleken på ramanslaget. För inspektionen tillämpas således s.k. bruttoredovisning över statsbudgeten.

Inom den civila delen av totalförsvaret ansvarar Finansinspektionen enligt beredskapsförordningen (1993:242) för funktionen Enskild försäkring m.m. Riksdagen har beslutat (prop. 1994/95:47, bet. 1994/95:FiU3, rskr. 1994/95:73) att fr.o.m. den 1 januari 1995 utöka inspektionens ansvar för beredskapsplaneringen. Enligt beslutet skall ansvaret för beredskapsplaneringen på bank- och betalningsväsendets område flyttas från Riksbanken till Finansinspektionen.

Regeringens överväganden

En överflyttning av beredskapsansvaret kan, åtminstone inledningsvis, komma att innebära visst merarbete och ökade kostnader för Finansinspektionen. Inspektionen bör därför, under en övergångstid på ett år, anvisas medel motsvarande 350 000 kronor.

Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen
till *Finansinspektionen* på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1994/95 anvisar ett ramanslag på 350 000 kr.

C. Universitet och högskolor m.m.

C44. Europeisk utbildningssamverkan

I 1994 års budgetproposition (1993/94:100 bil. 9, s. 210) betecknades anslaget C 44. Europeisk utbildningssamverkan för budgetåret 1994/95 som reservationsanslag. Riksdagen anvisade anslaget den 29 april 1994 (bet. 1993/94:UbU8, rskr. 1993/94:287).

I likhet med budgetåret 1993/94 bör dock detta anslag betecknas som ramanslag.

Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

med ändring av tidigare beslut beslutar att anslaget *Europeisk utbildningssamverkan* budgetåret 1994/95 anvisas som ramanslag.

C. Regional utveckling

C 6. Särskilda regionalpolitiska infrastrukturåtgärder m.m.

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett reservanslag på 180 700 000 kronor.

Inom det regionalpolitiska området medför medlemskapet i EU en kraftigt förändrad situation. Det programarbete inom de olika målregionerna som ligger till grund för återflödet av medel från strukturfonderna kommer i hög grad att beröra Arbetsmarknadsdepartementet och de regionalpolitiskt ansvariga myndigheterna, främst Närings- och teknikutvecklingsverket. De berörda myndigheterna får ett övergripande samordningsansvar och ett i vissa avseenden operativt ansvar för strukturfondernas användning m.m., vilket medför nya behov av förvaltningsresurser.

Regeringen föreslår att 3,5 miljoner kronor av redan anvisade medel på rubricerade anslag får tas i anspråk för nämnda ändamål.

Förslag till riksdagen

Regeringen föreslår att riksdagen

godkänner de föreslagna dispositionen av medel på Särskilda regionalpolitiska infrastrukturåtgärder m.m. för budgetåret 1994/95.

[1] B. Kulturverksamhet m.m.

B 8. Ersättning åt författare m.fl för utlåning av deras verk genom bibliotek m.m.

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett förslagsanslag på 84 304 000 kr. Från anslaget betalas s.k. bibliotekersättning. Bestämmelser om bibliotekersättning finns i förordningen (1962:652) om Sveriges författarfond. Ersättning ges för utlåning genom folkbibliotek och skolbibliotek av litterärt verk i original av svensk eller i Sverige bosatt upphovsman och litterärt verk i svensk översättning. Ersättning ges även för böcker som ingår i folk- och skolbibliotekens referenssamlingar.

Ersättningen, som årligen tillförs Sveriges författarfond, beräknas på grundval av vissa belopp per hemlån och referensexemplar, s.k. grundbelopp. För närvarande uppgår grundbeloppet till 86 öre per hemlån och 3 kr 44 öre för referensexemplar av originalverk och till hälften av nämnda belopp per hemlån resp. referensexemplar av verk i svensk översättning.

Mellan regeringen och de upphovsmanorganisationer som berörs av bibliotekersättningen ingicks den 12 september 1985 en överenskommelse om förhandlingar angående bibliotekersättningens grundbelopp. Enligt överenskommelsen åtar sig regeringen att som ett led i beredningen av sitt förslag till statsbudget att förhandla med organisationerna om storleken av grundbeloppet för hemlån av originalverk. När avtal träffas skall regeringen lägga fram förslag till riksdagen om anslagsberäkning på grundval av det avtalade grundbeloppet.

I budgetpropositionen (prop. 1993/94:100 bil. 12 s. 40) redovisades att regeringen vid beräkningen av anslaget för budgetåret 1994/95 utgått från det av riksdagen för budgetåret 1993/94 fastställda grundbeloppet. Regeringens förhandlare har den 10 juni 1994 träffat en överenskommelse med Sveriges författarförbund, Föreningen svenska tecknare och Svenska fotografernas förbund om bibliotekersättningens grundbelopp för budgetåret 1994/95. Överenskommelsen gäller även grundbelopp för budgetåret 1995/96. Enligt överenskommelsen skall grundbeloppet för hemlån av originalverk innevarande budgetår vara 89 öre.

I överenskommelsen har även beaktats det utnyttjande av folk- och skolbibliotekens bokbestånd i stället för utlåning som Kulturrådet på regeringens uppdrag redovisat i en rapport den 15 december 1993. Sålunda bestäms budgetåret 1994/95 andelen referensexemplar i skolbibliotek till 24 % av det totala antalet volymer i skolornas boksamlingar. Fr.o.m. budgetåret 1995/96 bestäms motsvarande andel till 28 %. Vidare skall under 1994/95 antalet registrerade hemlån i folkbibliotek, det uppskattade merantalet lån i folkbibliotekens uppsökande verksamhet samt hemlån i skolbibliotek omräknas med faktorn 1,01, för att därmed beakta det

utnyttjande som förekommer genom läsning på bibliotek. För budgetåret 1995/96 är motsvarande omräkningsfaktor 1,02.

Regeringen har den 22 december 1994 godkänt överenskommelsen. Den har träffats under förutsättning av riksdagens godkännande.

Regeringens överväganden

Med hänvisning till överenskommelsen föreslår regeringen att riksdagen för innevarande budgetår räknar upp grundbeloppet för hemlån av originalverk med tre öre för budgetåret 1994/95. Övriga grundbelopp höjs i motsvarande mån. Beloppen för innevarande budgetår bör således beräknas till 89 öre för hemlån och 3 kr 56 öre för referensexemplar av originalverk samt 44,5 öre för hemlån och 1 kr 78 öre för referensexemplar av översatta verk. För budgetåret 1995/96 räknas grundbeloppet för hemlån av originalverk upp med ytterligare fem öre och övriga grundbelopp höjs i motsvarande mån. Andelen referensexemplar i skolbibliotek skall beräknas till 24 % av det totala antalet volymer i skolornas boksamlingar innevarande budgetår resp. 28 % budgetåret 1995/96. Vidare skall under innevarande budgetår antalet registrerade hemlån i folkbibliotek, det uppskattade merantalet lån i folkbibliotekens uppsökande verksamhet samt hemlån i skolbibliotek omräknas med faktorn 1,01. Motsvarande omräkningsfaktor skall för budgetåret 1995/96 vara 1,02. På grundval av dessa belopp och beräkningsgrunder samt den av Sveriges författarfond senast redovisade statistiken avseende 1993 års biblioteksutlåning, beräknas medelsbehovet för biblioteksersättningen budgetåret 1994/95 till 93 946 000 kr dvs 13 820 000 kr utöver vad riksdagen preliminärt anvisat innevarande budgetår.

Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. godkänner biblioteksersättningens grundbelopp och beräkningsgrunder,
2. till *Ersättning åt författare m.fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m.m.* på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1994/95 anvisar ett förslagsanslag på 13 820 000 kr.

B 19. Förvärv av konst för statens byggnader m.m.

För Europeiska unionens (EU) ministerråd skall en nybyggnad invigas under våren 1995. Från berörda EU-organs sida har det framhållits att unionens budget för konstnärlig utsmyckning är begränsad. Medlemsländerna har därför föreslagits göra egna insatser i form av gåvor eller depositioner av konstverk.

När Sverige inträder i Europeiska unionen är det angeläget att svensk kultur i ökad utsträckning presenteras för en bredare internationell publik.

Det är därför naturligt att Sverige även medverkar vid den konstnärliga utsmyckningen av den nya rådsbyggnaden. Förberedande kontakter mellan bl.a. Sveriges delegation vid Europeiska gemenskaperna och Statens konstråd har visat att det finns förutsättningar för en insats från Konstrådet sida. Eftersom frågan väckts under pågående budgetår har Konstrådet inte kunnat budgetera denna insats. Konstrådet har under hand meddelat att dess medverkan förutsätter ett medelstillskott.

För konstnärlig utsmyckning av den nya ministerrådsbyggnaden bör 1 000 000 kr tillföras anslaget Förvärv av konst för statens byggnader m.m. Konstrådet bör ges i uppdrag att svara för inköp av ett svenskt konstverk som donation till den nya ministerrådsbyggnaden.

Finansieringen av den konstnärliga utsmyckningen sker genom att regeringen genomför en besparing på elfte huvudtiteln anslaget Bidrag till dokumentation av medieutvecklingen och till europeiskt mediesamarbete, anslagspost 3.

Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

till *Förvärv av konst för statens byggnader m.m.* på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1994/95 anvisar ett reservationsanslag på 1 000 000 kr.

D. Invandring m.m.

D 3. Åtgärder för invandrare

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett reservationsanslag på 21 326 000 kr.

Anslaget finansierar dels bidrag enligt förordningen (1986:472) om statsbidrag till invandrarernas riksorganisationer, dels bidrag till avgränsade invandrapolitiska projekt.

Regeringen fastställer varje år efter förslag från Statens invandrarverk vilka av invandrarernas riksorganisationer som är berättigade till bidrag, dels omfattningen av detta stöd. Styrande för denna fördelning är främst medlemsantalet i organisationerna. Dessutom krävs att vissa villkor i bidragsförordningen är uppfyllda. Det gäller bl.a. stabilitet i organisationen.

Riksorganisationen för dem som invandrat från Bosnien-Hercegovina har varit i stadigt växande, men uppfyllde inte kraven för att berättiga till reguljärt bidrag när bidragsmedlen för innevarande budgetår fördelades. Ett begränsat initialt stöd om 195 000 kronor har dock lämnats av Invandrarverket.

Statens invandrarverk har i oktober 1994 redovisat en granskning av riksorganisationer med nationell, etnisk eller språklig bakgrund i det forna Jugoslavien och därvid konstaterat att bl.a. Bosnien-Hercegovina riksförbund i Sverige numera uppfyller kraven i bidragsförordningen. Förbundet har utvecklats mycket snabbt och har i sommar redovisat mer än 10 000 medlemmar fördelade på 64 lokalföreningar. Invandrarverket har mot den bakgrunden bedömt att det finns speciella skäl till att Bosnien-Hercegovina riksförbund i Sverige beviljas organisationsstöd i särskild ordning under innevarande budgetår. Regeringen delar denna uppfattning och anser att det är rimligt att stödet ökar med 450 000 kronor till sammantaget 645 000 kronor under innevarande budgetår.

Det ökade stödet på 450 000 kronor bör finansieras genom indragning med motsvarande belopp av reserverade medel från budgetåret 1993/94 på elfte huvudtitelns reservanslag D 11. Åtgärder mot främlingsfientlighet och rasism.

Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

till *Åtgärder för invandrare* på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1994/95 anvisar ett reservanslag på 450 000 kr.

F. Teknisk forskning och utveckling

F 5. Rymdverksamhet

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 539 130 000 kronor (prop. 1993/94:100, bil. 13, bet. 1993/94:NU15, rskr. 1993/94:221) i avvaktan på underlag för beräkning av pris- och valutajusteringar.

Merparten av utgifterna inom anslaget utgörs av avtalsbundna bidrag till den europeiska rymdorganisationen European Space Agency, ESA, som debiteras Sverige i utländsk valuta. Dessa utgifter är föremål för såväl pris- som valutajusteringar enligt vissa regler. Kostnaderna för pris- och valutajusteringar för budgetåret 1994/95 beräknas nu till 24 870 000 kronor.

Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

till *Rymdverksamhet* på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1994/95 anvisar ett ramanslag på 24 870 000 kr.

E. Folkrörelsefrågor, kooperativa frågor m.m.

E 1. Lotterinämnden

I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 2 350 000 kronor.

En ny lotterilag (1994:1000) träder i kraft den 1 januari 1995. I samband därmed byter Lotterinämnden namn till Lotteriinspektionen (prop. 1993/94:182, bet. 1993/94:KrU32, rskr. 1993/94:415). Lotteriinspektionen får väsentligt fler arbetsuppgifter. Bland de nya arbetsuppgifterna för Lotteriinspektionen finns att utöva kontrollen över de statliga spelföretagen AB Tjipstjänst och AB Penninglotteriet samt över AB Trav och Galopp (ATG).

En särskild arbetsgrupp inom Civildepartementet (C 1944:B) har på regeringens uppdrag utrett organisationen för Lotteriinspektionen. Arbetsgruppens förslag till organisation har överlämnats till regeringen i rapporten Lotteriinspektionens verksamhet. I anledning av Lotteriinspektionens utökade arbetsuppgifter har regeringen beräknat resursbehovet till 10 900 000 kronor under första halvåret 1995.

Lotteriinspektionen är central förvaltningsmyndighet med uppgift att handlägga frågor om spel och lotterier. Inspektionen har de uppgifter som anges i lotterilagen (1994:1000), lotteriförordningen (1994:1451) och förordningen (1994:1452) med instruktion för Lotteriinspektionen.

De övergripande målen för Lotteriinspektionen är att

1. svara för en enhetlig tillämpning av lotterilagen (1994:1000) och för en ändamålsenlig tillsyn och kontroll över efterlevnaden av lotterilagstiftningen,
2. följa utvecklingen på spel- och lotterimarknaden, nationellt och internationellt samt främja allmän kännedom om lotterilagstiftningen,
3. även i övrigt se till att lotterimarknaden utvecklas på ett kontrollerbart sätt.

Lotterinämnden har föreslagit att tillstånds-, typgodkännande- och tillsynsverksamheten skall finansieras genom avgifter. Beträffande tillsyn och kontroll av de statliga spelföretagen och ATG är det frågan om att de nuvarande avgifterna tas ut av Lotteriinspektionen i stället för av de nuvarande kontrollmyndigheterna. Avgifterna för tillstånd, tillsyn och kontroll av värdeautomater är emellertid nya. Grunderna för förslaget att ta ut avgifterna föreslås vara full kostnadstäckning.

Lotterinämnden har föreslagit att Lotteriinspektionens samtliga tjänster avgiftsbeläggs. Grunderna för förslaget att ta ut avgifterna är full kostnadstäckning. Avgiftsnivåerna har lagts fast i lotteriförordningen (1994:-1451). Avgifterna för tillstånds- typgodkännande- och tillsynsverksamheten skall inlevereras på särskild inkomsttitel. Utgifterna för dessa verksamheter skall belasta det anvisade anslaget Lotteriinspektionen på statsbudgetens utgiftssida.

Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

till *Lotterinämnden* på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1994/95 anvisar ett ramanslag på 10 900 000 kr.

Förteckning över anslag på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1994/95 som begärs i denna proposition Prop. 1994/95:105

II. Justitiedepartementet

G 6 Gentekniknämnden, *ramanslag* 600 000

III. Utrikesdepartementet

B 9 Fredsbevarande verksamhet, *reservationsanslag* 15 400 000

E10 Europainformation m.m., *reservationsanslag* 4 890 000

V. Socialdepartementet

D 5 Bidrag till viss verksamhet för personer med funktionshinder, *reservationsanslag* 8 000 000

VI. Kommunikationsdepartementet

B 8 Vissa kostnader till följd av fartyget M/S Estonias förlisning, *förslagsanslag* 1 000

VII. Finansdepartementet

D 2 Konjunkturinstitutet, *ramanslag* 600 000

D 3 Finansinspektionen, *ramanslag* 350 000

XI. Kulturdepartementet

B 8 Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m.m., *förslagsanslag* 13 820 000

B19 Förvärv av konst för statens byggnader m.m., *reservationsanslag* 1 000 000

D 3 Åtgärder för invandrare, *reservationsanslag* 450 000

XII. Näringsdepartementet

F 5 Rymdverksamhet, *ramanslag* 24 870 000

XIII. Civildepartementet

Prop. 1994/95:105

E 1 Lotterinämden, *ramanslag*

10 900 000

Summa

80 881 000

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Sahlin, Hjelm-Wallén, Peterson, Hellström, Freivalds, Wallström, Persson, Tham, Schori, Blomberg, Heckscher, Hedborg, Andersson, Uusmann, Nygren, Ulvskog, Sundström, Lindh, Johansson

Föredragande: statsråden Persson, Freivalds, Hjelm-Wallén, Hedborg, Uusmann, Tham, Sundström, Wallström, Blomberg, Heckscher, Ulvskog

Regeringen beslutar propositionen 1994/95:105 om Tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1994/95.